

Сценарій І. Повна ізоляція

Економічні та торговельні зв'язки фактично відсутні – збереження можливості лише для гуманітарної допомоги під егідою міжнародних організацій. Жорстка система контролю руху людей. Спроба замороження ситуації в нинішніх її кордонах. Відмова у короткостроковій перспективі від будь-яких спроб інтеграції цих територій. Україна розробляє та впроваджує політику інтеграції внутрішньо переміщених осіб в разі їх принципової згоди залишити окуповану територію (зокрема, програми спеціальної підтримки внутрішніх переселенців).

Внутрішня політика

Економія ресурсів завдяки відмові від підтримки окупованих територій.

Зменшення ризиків проникнення небезпечних елементів з окупованих територій.

Зростання ймовірності соціально-економічної деградації окупованих територій.

Погіршення ставлення до влади українських громадян, що проживають на окупованих територіях.

Погіршення ставлення жителів прифронтових територій.

Зростання агресивних настроїв у керівництва «ДНР», «ЛНР» та Росії.

Економіка

Зменшення видаткової частини бюджету від 6,5 до 11%.

Відтермінування додаткових бюджетних витрат на відновлення господарського комплексу цих регіонів.

Усунення можливості використання економічного потенціалу України для ведення війни проти неї ж.

Стимулювання українських промислових підприємств до пошуку нових ринків.

Стимулювання підприємств до технологічної модернізації з метою завоювання нових ринків.

Збитки для єдиного економічного комплексу країни на певний час.

Невиконання соціальних гарантій перед громадянами з окупованих територій.

Необхідність пошуку нових сировинних постачальників для держаних підприємств.

Зменшення податкової бази та надходжень у дохідну частину бюджету.

Тимчасове збільшення бюджетного дефіциту з наступним секвеструванням соціальних видатків бюджету.

Тимчасова втрата частини наявних робочих місць на підприємствах держави.

Права людини і громадянина

Правова визначеність щодо виконання обов'язків держави до громадян з окупованих регіонів.

Стимул до налагодження правопорядку на суміжних з окупованими територіями.

Позбавлення державного захисту кількох мільйонів громадян на окупованих територіях.

Розрив комунікації та особистих зв'язків між людьми.

Неможливість отримання правдивої інформації щодо ситуації в Україні.

Зовнішня політика

Посилення суб'єктності України у веденні переговорів щодо врегулювання конфлікту.

Формулювання Україною власних, альтернативних пропозицій щодо шляхів подолання конфлікту.

Створення підґрунтя для зміни основного формату ведення переговорів.

Короткострокове погіршення двостороннього діалогу з західними партнерами, долученими до розв'язання конфлікту.

Ускладнення просування ідеї підтримки України на міжнародному рівні.

Труднощі з ухваленням рішень міжнародних організацій на підтримку України.

Ризики

Неможливість запровадження повноцінної ізоляції за умов відкритого кордону між окупованими територіями і Росією.

Зростання соціального невдоволення.

Загроза потрапляння України у вакуум міжнародної підтримки.

Вразливість повної ізоляції до корупційних дій з боку осіб, які повинні контролювати її дотримання.

Ескалація ситуації на фронті, ризик чергової хвилі воєнного наступу з боку Росії.

Труднощі з відновленням консолідованої позиції ЄС відносно України.

Сценарій II. Часткова ізоляція - 1

Повна ізоляція території, але «гнучка» політика відносно громадян окупованих територій. Можливості для спрощеного перетину лінії розмежування, отримання різного роду грошових виплат на підконтрольній території України без обов'язкової зміни місця проживання (переїзду з окупованої частини).

Внутрішня політика

Економіка

Права людини і громадянина

Зовнішня політика

Ризики

Упорядкування державної політики щодо окупованих територій, її переорієнтація на гуманітарну сферу.

Зростання лояльності жителів окупованих територій, які відчуватимуть підтримку з боку держави.

Можливість витрачання коштів з окупованих територій на контрольованій території.

Відтермінування бюджетних витрат на відновлення господарського комплексу окупованих регіонів.

В перспективі - зростання соціального невдоволення самопроголошеною владою.

Посилення негативного впливу на бюджет країни-агресора.

Усунення можливості використання економічного потенціалу України для ведення війни проти нашої країни.

Отримання можливості на формування необхідних ресурсних фондів.

Часткова економія витрат державного бюджету до 5.0% (від об'єму видаткової частини).

Збереження політико-правового зв'язку жителів окупованих територій з державою Україна.

Держава продовжує виконувати свої обов'язки щодо своїх громадян.

Послаблення «ДНР/ЛНР» у контексті забезпечення життєдіяльності окупованих територій.

Збереження особистих зв'язків між жителями окупованих і не окупованих регіонів.

Мінімізація можливостей звинуватити Україну в обмеженні прав і свобод своїх громадян з боку міжнародних організацій та партнерів України.

Упорядкування гуманітарних проєктів міжнародних програм відповідно до наших інтересів.

Продовження лобіювання ідеї спеціальної місії з підтримання миру і безпеки на теренах Донбасу.

Зростання невдоволення населення щодо безумовної та безповоротної підтримки жителів окупованих територій.

Зниження вірогідності підризу соціальної бази підтримки «ДНР» і «ЛНР».

Зменшення соціальної напруги на окупованих територіях.

Збільшення бюджетних витрат на забезпечення потреб внутрішньо переміщених осіб.

Додаткові витрати на облаштування «обмінних вузлів» для обслуговування громадян з окупованих територій.

Зростання споживацького ставлення до України з боку жителів окупованих територій.

Відсутність прямого зв'язку зі зростанням лояльності жителів окупованих регіонів до України.

Тимчасове зменшення підтримки України.

Вимога повернення до комплексного підходу вирішення проблеми окупованих територій.

Неможливість повного контролю за переміщенням коштів і ресурсів, спрямованих на українських громадян.

Ризик чергової хвилі воєнного наступу з боку Росії.

Незадоволення суспільства «споживацьким підходом» жителів окупованих територій.

Маніпуляції з приводу джерела і природи допомоги Києва з боку керівництва «ДНР» і «ЛНР».

Загроза залучення частини населення до функціонування і розбудови інфраструктури «ДНР/ЛНР».

Нездатність контролю за дотриманням зобов'язань щодо захисту людей на окупованих територіях.

Сценарій III. Часткова ізоляція - 2

«Гнучка» політика як відносно території та функціональних/адміністративних зв'язків з нею (зокрема, можливість підтримувати економічні, торговельні зв'язки, роботу ряду підприємств, що перебувають на окупованій території, на певних умовах), так і відносно громадян.

Внутрішня політика

Налагодження політики адекватного реагування на зміну зовнішніх факторів.

Посилення конфліктів усередині коаліції з приводу підтримки економічних зв'язків з окупованими територіями.

Створення важелю впливу на керівництво «ДНР» і «ЛНР» через послаблення/посилення режиму ізоляції.

Підживлення економічної бази «ДНР» і «ЛНР».

Послаблення бойових дій через заміщення воєнного протистояння економічною взаємодією.

Посилення загрози розвитку настроїв щодо переходу до федеративної моделі.

Задоволення очікувань окремих власників великого капіталу, що мають активи на окупованих територіях.

Збільшення навантаження на державний бюджет країни.

Створення видимості дотримання прав громадян на окупованих територіях.

Необхідність використання механізму секвестру для згортання низки програм.

Отримання країною-агресором можливості використання економічного потенціалу України.

Неможливість встановлення повного контролю над економічним життям регіону, в рамках чинного законодавства.

Економіка

Права людини і громадянина

Формування відчуття безпеки для людей на окупованих територіях завдяки послабленню бойових дій.

Поступова втрата міжнародної забарвленості конфлікту.

Менша ймовірність використання нових засобів тиску на Росію.

Зовнішня політика

Збереження тісних відносин із Заходом.

Поступова втрата міжнародної забарвленості конфлікту.

Підтвердження готовності України йти на поступки заради припинення конфлікту.

Можливість для західних країн максимально дистанціюватись від вирішення конфлікту.

Можливе послаблення існуючих санкцій щодо Росії.

Менша ймовірність використання нових засобів тиску на Росію.

Ризики

Посилення контролю з боку держави-агресора за політичним та економічним життям країни.

Зростання інфляції, подальше падіння якості життя населення країни.

Легалізація існування окупаційного режиму.

Небезпека поширення практик «ДНР/ЛНР» на інші території України.

Формування спільних корупційних та тіньових схем.

Звуження кола аргументів щодо подальшого санаційного тиску на Росію.

Мінімізація шансів переглянути як формат, так і зміст переговорів щодо врегулювання конфлікту.

Сценарій IV. «М'яка» реінтеграція окупованих територій Донбасу

Використання окремих політичних елементів Мінських домовленостей заради налагодження політичної та економічної взаємодії з сепаратистськими територіями через контакти з лідерами «ДНР» і «ЛНР», їхніми кураторами з Москви і посередниками. У політичній площині може передбачати домовленості щодо характеру проведення місцевих виборів, знаходження компромісу щодо автономних прав регіонів, розподіл сфер впливу центральної та місцевої влади на територіях «ДНР» і «ЛНР». У соціально-економічній площині може означати відновлення господарських зв'язків, виплату Києвом пенсій і зарплат за умов зворотного надходження місцевих податків і зборів, інтеграцію банківської і грошової системи, поновлення повноцінної торгівлі.

Внутрішня політика

Послаблення бойових дій унаслідок зростання політичних контактів між керівництвом України та «ДНР» і «ЛНР».

Можливість використання політичного діалогу для стимулювання розколу в лавах лідерів сепаратистів.

Легітимізація політичного керівництва «ДНР» і «ЛНР», посилення їхньої переговорної позиції.

Падіння політичної та суспільної підтримки української влади внаслідок її поступок перед керівниками «ДНР» і «ЛНР».

Збільшення загрози появи осередків сепаратизму за підтримки Москви в інших південно-східних регіонах України.

Економіка

Задоволення очікувань окремих власників великого капіталу, що мають активи на окупованих територіях.

Збільшення навантаження на державний бюджет країни.

Розбалансування бюджетної та податкової системи країни.

Фінансування життєдіяльності проросійських органів влади громадянами України.

Передача країні агресору контролю над економічним потенціалом України.

Повна втрата контролю над економічним життям регіонів в рамках чинного законодавства.

Права людини і громадянина

Теоретично дозволить найбільш повно забезпечити права українських громадян, що мешкають на окупованих територіях, однак його повноцінна реалізація можлива лише як двосторонній рух, що передбачає готовність Росії та «ДНР»/«ЛНР» діяти відповідно до демократичних стандартів, а отже є надто малоімовірною в короткостроковій перспективі.

Зовнішня політика

Наявність узгоджених позицій учасників «нормандського формату» щодо такої моделі реінтеграції.

Інкорпорованість Мінських угод у низку міжнародних документів та декларацій.

Символічна відповідальність Німеччини та Франції за спробу дипломатичного врегулювання конфлікту.

Можливість збереження і продовження тиску на Росію з вимогою виконання Мінських домовленостей.

Послаблення санкцій і тиску на Росію внаслідок переходу до політичної фази врегулювання конфлікту.

Обмеження можливостей притягнення Росії як держави-агресора до відповідальності.

Відмова Заходу від ідеї повернення Криму «в обмін» на припинення війни на Донбасі.

Україна перестає розглядатися як самостійний та ініціативний актор міжнародної політики.

Ризики

Імплементація цього сценарію неможлива без згоди Росії та підконтрольних їй формувань.

Використання сценарію для розширення можливості ведення «м'якої» війни Росії проти України.

Відсування на другий план ролі Росії як сторони конфлікту.

Низька імовірність впровадження автономії та проведення виборів на окупованих територіях в умовах м'якої їх окупації.

Збереження можливостей для відновлення шантажу України та Заходу з боку Росії.

Тиск на Україну з боку Заходу з вимогою почати виконання Мінських домовленостей в односторонньому порядку.